

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Előfizetési felhívás

az

„Erdészeti Ujság”

IV-ik évfolyamára.

Isten segedelmével ismét letelt egy év, nehéz, és fáradságos küzdelmünknek egy esztendeje s mi nem lankadva, teljes bizalommal indulunk neki a jövőnek, feledve az eddigi küzdelem egy ember erejét szinte meghaladó terhes voltát s remélve, hogy munkálkodásunk terhe nem fokozódni, hanem apadni fog a jövőben.

Most, midőn immár munkálkodásunk hatodik évének küszöbére tesszük lábunkat, fölöslegesnek tartjuk programunkat kifejteni, mert hiszen ha ezt tennők, mindannyiszor újból kellne ismételnünk a már annyiszor elmondottakat; elég ha itt csak annyit mondunk, hogy minden munkálkodásunk, minden törekvésünk marad az, a mi eddig is folyton volt: az erdészeti és vadászati altiszti személyzet érdekeit minden ponton nem csak megvédeni, de szerény erőnkhez képest elő is mozdítani.

Szerény erőnkhez képest — mondjuk, — mert hiszen a mi erőnk azoknak a támogatásában rejlik, a kikért folyton küzdeni életcélunkul tüztük ki. A mennyivel fog gyarapodni az ő támogatásuk, annyival fog növekedni a mi erőnk.

Itt az ideje, hogy az erdészeti és vadászati altiszti személyzet nagy testületének minden

egy tagja ébredjen annak a tudatára, hogy boldogulását, helyzetének javulását, tekintélyének gyarapodását csak a szoros összetartással fogja kivívhatni és ez fogyja csak megadni neki azt az erkölcsi súlyt, melyre azok kivívásánál mulhatlanul szüksége van.

Midőn öt évvel ezelőtt munkálkodásunk terére léptünk, a magasabb körök egyesei ferde szemmel nézték igyekezetünket, nem tartván azt egyébnek, mint az alantasak lázításának a felsőbbség ellen. Az öt év alatt felmerült tények meggyőzték őket immár arról, hogy feltevéseik tévesek voltak s hogy a mi célunk minden egyéb, csak nem a társadalmi rend felforgatása és ha most még nem is támogatják sem anyagilag, sem erkölcsileg az igazságnak szentelt munkálkodásunkat, legalább hallgatagon elismerik annak jogos voltát s céljaink és az azok kivívására használt eszközök nemes voltát.

Mint már előbb említettük, a mi erőnk az erdészeti és vadászati altiszti személyzet támogatásában rejlik s ezért egész bizalommal fordulunk annak minden egyes tagjához, kérve hogy ezt a támogatást ne vonja meg tőlünk. Kérjük kivált eddigi hű barátainkat és küzdelmünk osztályosait, hogy ügyünknek minél több új hivat sziveskedjenek toborozni.

Az Erdészeti Ujság előfizetési ára marad az eddigi és pedig:

egész évre	8 korona
fél „	4 „
negyed „	2 „

A pályázati hirdetményeknek más lapokhoz képest igen alacsonyan megszabott közlési díját

is meghagyjuk, mely egyszeri beiktatásnál 4 korona és 60 fillér, minden továbbinál pedig 2 korona és 60 fillér, mely összegben már a hirdetési illetékek is bennfoglaltak.

Az előfizetési díjakat kérjük a jövőben nevükhöz méltóan előlegesen beküldeni, mert okulva a multnak keserű tapasztalatain mindazoknál, kik a lejárati napjától számított egy hónap leforgása alatt ebbeli kötelezettségüknek meg nem felelnek, a lap további küldését kénytelenek leszünk beszüntetni.

Az Erdészeti Ujság
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Gyermekeink nevelése.

A gyermeknevelés a szülők gondjainak legnagyobbika, életük legfőbb feladata, mert csak a jól nevelt gyermekektől lehet Istennek tetsző embereket, a hazának és társadalomnak hasznos polgárokat nevelni. A gyermeknevelés tehát minden jóra való családapára és anyára legszentebb kötelessége, ez életének célja s igyekszik is minden jóra való ember ebbeli tisztjét tehetségéhez képest betölteni.

Természetes, hogy ennél kivételt az erdészeti altisztek sem képezhetnek s az igyekezet, jóakarát meg is van bennük, csak az a kérdés,

hogy életmódjuk miképp engedi meg eme szent kötelesség teljesítését.

Tekintsünk be kissé az erdészeti altisztek családjainak körébe s vizsgáljuk meg azok gyermeknevelésének ügyét, természetesen olyanokat véve vizsgálódásunk tárgyává, kik az emberi társadalomtól távol, az erdő mélyén kénytelenek tengetni életüket.

Az olyan szülőknek, kiknek csak 1—2 gyermekük van, még ahogy — úgy kifutja az idő azok nevelésére, de bezzeg másképp van az ott, hol a gyermekek egész seregének zaja tölti be a házat. Itt az anya egész idejét a legkisebbek gondozása teljesen igénybe veszi s e miatt és az egyéb számos házi teendő és gond miatt a többiek elhanyagolni kénytelen, már pedig az erdészeti altiszteknél a gyermeknevelés terhe majdnem kizárólag az anya gyenge vállaira nehezedik, mert az atya, ki jóformán egész idejét külső szolgálatának kénytelen szentelni, ebben alig nyújthat segédkezet. Nem is teheti, még ha akarná is, mert hiszen őt kötelessége többnyire késő estig tartja vissza házából és családjától s a hajnal első pirkadása újból elszóllítja onnan, tehát rendesen csak akkor van családjában, mikor a gyermekek már, vagy még alusznak; de különben még ekkor sem igen van ideje a gyermekekkel vesződni, mert hiszen még ilyenkor is végeznie kell a szolgálatából kifolyó írásbeli munkákat.

TÁRCZA.

Az erdő-szeretet.

Sűrű tömegekben feküdtek, hosszan elnyulva a tar hegyoldalon a büszke fa-óriások, ledöntött fenyőszálfák. Koronájuk ékéből csak a csúcs van rajtuk; az sem kegyeletből, hanem önző számításból: hogy utolsó csepp életnedvüket is kiszivathassák az emberek, hogy annál hamarabb és tökéletesebben száradjanak ki.

A nyugovóra hajló nap mint aranszötes szemfedél borult a merev halottakra.

Megelégedett öntudattal szemlélte áldozatait Hegedüs Károly erdőőr az átelleni hegyoldalból, melynek ékessége még állott, de jövő évben az is fejsze alá kerül.

Az is olyan aransárga-szinű fa lesz — sugja félhalkan Hegedüs — mint az idej, mely után úgy

bomlanak a fakeskedők. Hja! ez is tudomány, ha nem is nagy, de mégis valami, hogy mikor döntsük a fát, hogy szép sárga és ne kékes, vagy fekete legyen!

Az utolsó kérget hordó szekér zörgése is elhalt a völgyben. Ő is menni készült haza. Ideje, ma alig pirkadt a hajnal, ő már utban volt. Mert hogy a tuta-jozással készen van s a fa kikezelés pár hétig szünetel: a havasokat akarja bejárni, a legeltetést ellenőrizni, meg hogy a pásztorok a havas alatti véderdőben nem tesznek-e kárt és a tavaszi erdősisítés sikerét is megvizsgálja.

Mire haza ér, már öreg este lesz s a juliusi nap hevétől tikkadt teste illő nyugalomra vágyik.

— Menjünk Bodri! — szólítja kutyáját, mely vigyázva kelt föl, hogy a hátára szíjazott élelem és töltenytáskát, a benne levő szolgálati könyvvel, rovatos naplóval, térképpel és íróeszközökkel, vagy a mindezeket beborító köpenyegét valami baj ne érje. S mind ketten elindultak. Eölli a kutya, két lépéssel hátrább gazdája.

A gyermekek nevelése tehát majdnem kizárólag a gyenge nőre van bízva, kinél az erély, a szigor soha sincs annyira kijelődve, mint a férfiuban. A házi nevelés különben is csak előkészítője lehet az iskolai nevelésnek s így természetes, hogy az erdészeti altisztnak is gyermekét vagy gyermekeit iskolába kellene adni, mikor a szükséges életkort elérték. Igen ám; könnyű azt mondani, hogy adják iskolába a gyermeket, ott a hol van iskola de mit tegyen az olyan szülő, ki messze távolban lakik az iskolától s az egy vagy több gyermeknek házon kívül való neveltetését csekély fizetése meg nem bírja?

Tegyünk fel azonban, hogy bármily önfeláldozás árán végig járatta az erdőör gyermekével az elemi iskolákat; vajjon mihez kezdjen 12 éves fiával? Mondjuk, hogy a gyermek jelesen tanult, nagy hajlandósága lenne tovább is tanulni s kéri is szülőit, hogy iskoláztassák, vajjon nem vérzik annak a szülőnek a szive, mikor gyermeke kérését megtagadni kénytelen? És mit tegyen most vele? Mesterségre még nem adhatja, mert a tanonczoknál is rendesen megkívánják a 14 éves kort, különben is a gyenge gyermek arra még nem alkalmas, mert az erejét meghaladó munka testileg, lelkileg megnyomorítja s így ha a további iskoláztatásra nincs mód, nem marad egyéb hátra,

mint a gyermeket haza vinni, hol azután nem egy a megfelelő felügyelet hiányában elvadul, a tanult dolgokat elfelejti, szóval valóságos „utcza-gyerek“ lesz belőle.

A gyermeknevelés dolgában ilyen sorsban osztoznak az erdészeti altisztek családjainak ezrei és nincs segítség sehol. A legszegényebb napszámosnak a helyzete ebben a tekintetben szinte irigylésre méltó, mert hiszen az ő lakhelye bent van a faluban, tehát olyan helyen, hol iskola is van.

A más ágazatoknál szolgáló altisztek majdnem kivétel nélkül városokban, falvakban, nagyobb telepeken laknak s így jobban van módjukban gyermekeiket neveltetni, mégis például a magyar királyi államvasutak internatusokat állítanak föl alkalmazottjaik gyermekeinek részére. A magán birtokosokról nem mondhatok sokat, mert a viszonyokat nem ösmerem, itt csak a fenkölt gondolkozásu besztercebányai püspök lebeg szemeim előtt, ki nagyobb alapítványt tett erdészeti altisztjei gyermekeinek neveltetésére.

Az államerdészetnél alkalmazott erdőtiszték javára létesült a gyermekek nevelését segélyező alap, melyből most már közel kétszázan élveznek 100—200 forintos évi ösztöndíjat. Vajjon nem volna időszerű, ha mi, állami erdészeti altisztek is kérnők a magas kormányt, hogy

Az ösvény letért a völgybe. Itt Hegedüsnek eszébe jutott, hogy megnézi a lúcfenyőkéreg rakatokat.

Hosszu sorokban futottak végig a völgy hosszában s csak egy keskeny sikátor vezetett köztük a vontató ut mentén. Ugy nézett ki az egész, mint valami földbe sülyedt kisdud falu házainak egymásba épített fedélsora.

Nem kötelessége, mert magán tulajdon: Termelőjét csak névleg ismeri: gazdag gyáros, a fővárosban lakik, elég messze, hogy észre ne vegye azt a kis cser-sav veszteséget, a mit az eső kilugozhat. Ma pedig egész nap hordták a fuvarosok a kérget a közeli faluban lévő csertörőbe s bizony egyik-másik sokszor akár hogy hagyja a megkezdett rakást. Éjjel jöhet eső, nyugatról ugys borul, hát megnézi, miért ne? ha teheti.

Már a legelső rakásnál dolga akadt. Éppen hogy hozzá fog a földön heverő kéreg-göngyök feltámasztásához: a Bodri egy elfojtott ugatást tesz és táguló piszlékkal szimatol a levegőben.

Hegedüs bámulva tekint kutyájára: vajjon mi lelte? mert az ember közellétét nem így szokta jelezni;

Fegyverét lőkészen tartva a szimatolás irányába néz, de nem lát, nem hall semmi veszélyt...

De ni-ni mi az? ... Egy fehér gomoly száll föl a levegőbe és utána több és nagyobb gomoly. És mire fölcsap a láng, már agyát átjárta a rémitő tudat: tűz van, ég a kéreg!

Ereiben fagyni érzi vérét, de mint a sebzett vad pattan föl a veszély láttára, mely bekövetkezhetik, ha a tűz a vágás szélét eléri, mert a fák galya, ága, kéreg-hulladéka keskeny sorokban fut fel a tar hegyoldalán s ez a száraz, gyantadús sűrű hálózat ha tüzet fog, elképzelni is borzasztó, micsoda lángtenger borítja el az egész vágást. Hogy semmisül meg az ő „arany-sárga“ fája; mivé lesznek az annyi fáradsággal, gondtal és rengeteg költséggel felújított mult évi vágások szép reményű csemetéi melyekben annyit gyönyörködött. Még az álló erdőt is végpusztulás fenyegeti. Végromlás mindent, az egész völgyet ebben a nagy szárazságban.

És emberi segítség csak nagy távolban kapható s ha volna is mód a híradásra, a leggyorsabb segít-

vegye pártfogásába gyermeknevelésünk ügyét s vagy internátusok felállításával, vagy hasonló alap létesítésével könnyítse meg ezt a terhünket s mentse meg gyermekeinket az elzülléstől? Nem lehetne-e erre a célra az erdőkárokból befolyó téritmények bizonyos hányadát áldozni? de meg a vállalkozók és vásárlók sem zárkóznának el attól, hogy némi csekély áldozattal ne járuljanak hozzá a nemes cél eléréséhez. Az alap növeléséhez bizonyára maguk az al-tisztek is szívesen hozzájárulnának bizonyos csekély százalékával a fizetésnek.

Ujabbán sűrűn találkoztunk olyan jelekkel, melyek arra engednek következtetni, hogy a magas kormány foglalkozni kezd bajainkkal s igyekszik azokat orvosolni; reméljük, hogy életünknek eme legontosabb mozzanata sem fogja soká figyelmét elkerülni s ezen a nagy bajunkon is segítve lesz. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Zsurilla Antal.

Saját szárnyakon.

Az erdőőri szakiskolák második évfolyamát végzett növendékek mostanában oszlottak szét a szélrózsa minden irányában, hogy az életben érvényesítsék azt a tudást, melyet a két évi szorgalmi időnek köszönhetnek. Az először gondos szülői, majd később tanári kéz vezetése alatt felnőtt ifju immár elereszti ezeket a kezeket és saját erejére van bízva. Valamint hogy a

gólyamadár tanitgatja fészkeben a fölcseperedett és megtollasodott fiókákat a röptésre, gondosan ügyelve hogy bajuk a szárnypróbálgatásnál ne essék, hasonlatosképen tanitgatták a szülők és tanítók a gyermeket és az ifjut arra, hogy mikép is kell majd saját szárnyára kelni és kiröpülni a nagy világba, ott megküzdeni tudni az élet viharával.

A még tapasztalatlan ifju ezt a tanulási időszakot gyakran kényelmetlen nyügnek nézi s fáj neki a szabadság hiánya; zúgolódik a sors ellen és irigykedve gondol azoknak szép életére, kik már saját szárnyaikra kelve élvezik az arany szabadságot. Olyan nehéz is az, mindig csak szótfogadni és sohasem parancsolni. Óh, te balga ifju, ki ártatlan tapasztalatlanságodban az életnek töviseit nem, hanem csak a rózsáit látod, ki nem tudod sőt tán nem is sejtetted még, hogy abban a fényesnek vélt világban sokkal több a köd homálya, mint a verőfény. Majd jönni fog elég korán az idő, midőn ifjukori ábrándjaid szétfoszlanak s a képzeletedben épített légvárak összeomlanak, mint a hogy összedől egy gyöngye lehelletre a gyermek által épített kártyavár. „Reméld a legjobbat és félj a legrosszabbtól“, tartja a bölcs mondás. Igen, reménylenünk kell mindig a jót, mert csak a remény az, mely megedzi erőnket a küzdelemhez s jaj annak az embernek, ki egyszer reményét elvesztette, de egytől felnünk is kell mindig a rossztól, mert ez a félelem megtanít az életben annyira szükséges óvatosságra. A jégre menők nagy része elpusztulna, ha nem félne annak beszakadásától, vagy attól, hogy a rajta ütött lékek valamelyikébe téved. Az emberi életet is bátran hasonlíthatjuk egy nagy jégmezőhöz, teli veszedelmes lékekkel; egy vigyázatlan lépés, egy véletlen elcsuszás könnyen bele visz az örvénybe, a melyből nincs többé menekülés.

ség is csak órák múlva jöhetne. Itt pedig most kell segíteni, vagy soha. De ki? Ó és kutyája? Hát tehetnek-e ők valamit?!...

Ezen gondolatok szempillanatnál is rövidebb idő alatt villámgyorsan cikáztak át agyán.

A tűz örült gyorsasággal terjedett, gondolkozni nem volt idő; itt tenni kellett, de gyorsan és okosan vagy pusztulni hagyni mindent.

A legnagyobb sietséggel irta meg nejének, hogy távbeszélőn (erdei telefon) adja hírül az erdőgondnokságnak a veszélyt. A következő percben már rohant, fogai közt a vészhirrel Bodri, a hü kutya.

Hegedüs sapkáját megemelve keresztet vet és az égre pillant, mintha onnan várna segítyt.

A szűk völgyet ekkor már egy rémesen lobogó tűzfal zárta el, tehát a völgygyel párhuzamosan haladó hegyi ösvényre futott és a fojtó füstben lélekszakadva rohant a vágás felé, veríték csepegő arccal, kidagadt homlok erekekkel, versenyt futva a tüzzel.

Lihegve, közel az ájuláshoz mintegy 200 méterrel

előzte meg a tüzet és itt mint egy örült csapott le a völgybe. — — — —

A sebes vágatva jött szekérből elsőnek a nő ugrik le. Be se várva, míg a vele jött emberek gyantás fenyő ágából fáklyát készítenek elindul a sötétben kutyájától vezetve.

Hegedüs né volt.

A hogy megkapta a vészirt s közölte az erdőgondnoksággal, rögtön befogatott és az illetményréten dolgozott őt kaszást magához véve sietett a tűzhöz.

Már kiinduláskor látta a roppant tüzfényt és a füstöt, mely hatalmas felhővé verődve uszott a levegőben: lázas képzelete az egész völgyet lángokban vélte találni. De egyszerre csak, mintha gonosz álom volna, eltűnt a fény, csak a füst felhő úszott tovább, az is lassan oszolva és minél közelebb értek a férje által jelzett helyhez, az alkonyodás dacára sem erősödött a fény, csak a gyanta illat, melytől mintha telítve lett volna az egész levegő.

Az életnek ezen a sikos pályáján biztosan is haladhat az ember, ha megvannak a szükséges vezetői, a milyenek ugyan számosan vannak, de legbiztosabbak: a szerénység és a becsületesség. Ennek a két vezetőnek a vezérlete mellett bátran neki indulhatsz az életnek, le fogod győzhetni minden viharat, elkerülheted veszedelmes örvényeit. A szerénység és becsületesség azok a szép tulajdonságok, melyek az embernek, ifjunak és vénnek egyaránt meghozzák embertársaik szeretetét és becsülését, melyekre az életben való boldoguláshoz olyan nagy szükség van.

Soha se hidd azt, hogy már mindent tudsz, hogy már nincs szükséged több tanulásra. Az egykori görög bölcs azt mondta, hogy az a legbölcsebb, a ki elismeri, hogy semmit sem tud és igazsága van, mert az olyan folyton igyekszik a tudásában való hiányokat további tanulás által pótolni. A magyar ember is azt mondja, hogy a jó pap holtig tanul. Ti ifjak, kik most röppentetek ki a nagy világba, tartsátok ezt mindig szeméitek előtt; igyekezzetek tudástokat a gyakorlati életben kiegészíteni, tökéletesíteni, fogadjátok szívesen korosabb és tapasztaltabb kartársaitok oktatását, tanácsát s nem fogjátok soha megbánni, ha így cselekesztek.

Az ember soha sem nyújtózkodjék tovább, mint a meddig a takarója ér. Szerény állások azok nagyobb-részt, a melyekhez a szakiskolát végzett ifjak pályájuk kezdetén juthatnak s nem lehet nekik dusálkodni a földi javakban, hanem jó iskola ez a jövőre nézve annak, a ki tanítását magába veszi. Az erdészeti altiszti pálya még mindig nem olyan s tán soha sem is lesz olyanná, a mely a gondtalan, nélkülözés hijával való életet biztosítaná, hanem több abban a nyomorúság, mint a jólét. Üdvös dolog az embernek már kora ifjuságában megszokni a nélkülözéseket, zúgolódás nél-

kül tűrni a szegénységet, nem szokni meg a jómódot, mert a szegénységből a gazdagságba, a nyomorúságból a jólétbe való átmenetel mindig ezerszerre könnyebb, mint megfordítva.

Ime ezeket tanácsoljuk szem előtt tartani azoknak a derék ifjaknak, kik kilépve az életbe hivatva lesznek testületünket megizmosítani, munkálkodásunknál segédkezet nyújtani, az erdészeti altiszti személyzetnek a nagy világ előtt becsületet szerezni. Vajha valamennyi befogadná és követné tanácsunkat!

Most pedig üdvözljük az új ifjú kartársakat körünkben s kérjük, hogy a nekik szívesen nyújtott baráti jobbot gyermek bizalommal fogadják el tőlünk idősebbektől s igyekezzenek minket a haza és a közjó érdekében folytatott munkálkodásunkban támogatni. Abban a hitben, hogy a beléjük vetett reményünkben csalódni nem fogunk, szívesen kiáltjuk eléjük: Isten hozta!

Hasznos tudnivalók.

A pata ápolásáról.

Lótenyésztő gazdáink nem egyszer vallottak már kárt a ló patájának elformatlanodása miatt, a minek legtöbbször a kiszaradt pata megrepedezése, vagy a tullágy pata szétnyomódása az oka, ide nem számítva azokat a kellemetlenségeket, melyek a helytelenül végzett patkolásból és patafaragásból származnak.

A pata kiszaradása rendszeren olyan lónál fordul elő, mely sokáig száraz istállóban áll, vagy huzamosabb ideig nem jár nedves talajon s melynek patáját a

Hol a remény, hol a vad kétségbeesés fogta el, mert a sötétség is beállt és ő nem lát semmit, még egy gyenge pislogást sem.

Teljes erőből kiáltja férje nevét s csak a vishang felel.

Mély csönd, halotti némaság veszi körül őket. Kiabálásukra, füttyeikre most már a vishang sem felel, csak a fenyves zúg fel néha, mikor a szél bele ragad üstökébe.

De hát mi történhetett itt? Hova lett férjem? — tűnődik magában a nő és tulcsigázott képzelete hol egy bokrot, vagy egy tuskót néz férjének. A nyomában haladó munkások előtt is megfoghatlan a dolog s ha nem volna Bodri, nem is tudnák, merre menjenek? Mint villám ütésre megállanak: Bodri örvendező ugatása hallik.

Felvillan a remény, de csak azért, hogy nagyobb kétségbeesést okozzon, mert a kutya gazdájának futás közben elejtett sapkáját leli meg és azzal, mint valami győzelmi-jellel rohan tovább, majd megáll, körbe szimatol és letér a völgybe és innen újból felhangzik ugatása.

Összeszorult szívvel törtetnek előre, a meredek lejtőn a hang irányába.

A sötétségből lassan kibontakozó völgyben a csudálatos módon épen maradt kéregszakatok homlokzatán törik meg a lobogó faklya fény s a kéregszakatok tövében mozdulatlanul fekszik Hegedüs, Jobbja még most is göresösen szorítja baltáját.

Mintha csak öntestével vetett volna gátat a pusztító elemnek, mert a tűz csak odaig terjedett.

Igen, öntestével! — — —

A hogy megelőzte a tüzet és mint egy örült lecsapott a völgybe: emberfeletti erővel rontott neki a kéreghasáboknak.

Vágva, törve, zúzva, majdnem önkívületlenül pár perc alatt jó széles utcát tört azon és a tűz felőli oldal egyik sarkát meggyújtotta.

A láng felcsapott; még látta, hogy rohan háromszög alakban folyton terjedve: a tűz ellen. Es ekkor egy vérfagyasztó, örült kacagással lerogyott a földre.

Szive dobog, az élet szikrája mé nem aludt ki: siró neje szerelmes szavakat suttogva élesztí. —

Istvánfi.

külső felületen többször lereszelik, mikor is a nedves-ség elszivárgását akadályozó szaruréteg eltávolodik.

Az így kiszáradt pata veszt rugalmasságából s megrepedezik, s ezért aztán csak nagyon nehezen patkolható, mert a szegbeverés gyakran okoz súlyos repedéseket, a mi miatt a ló megsántul.

Ez ellen a baj ellen számos szer használatáról van tudomásom, de nézetem szerint egyik sem felel meg a célnak. Legtöbb orvosság amolyan „háziszer”, a mit egy-egy vidéken használatba vesznek minden látható eredmény nélkül. A baj tulajdonképp abban van, hogy nem fordul a gazda az effelé „kicsiségért” az állatorvoshoz, — hacsak akkor nem, mikor már a pata tönkre ment.

A teendő természetesen az, hogy a pata meg-lágyuljon. E célra használnak: marhatrágyát, agya-got, nedves fűrészport, korpát, áztatott árpát, forrázott mályvalevelet stb. Továbbá zsirt, olajt, zsirtartalmu kenőcsöket stb.

A szerek közül a marhatrágya használata hatá-rozottan veszedelmes, mert ez a bomlásban levő anyag rothadást okoz s az esetleg megsérült patán nyirrot-hadás, vagy nyirrák léphet fel. Az agyag összehúzólag, tömörítőleg hat, tehát ez is inkább káros hatása. A mi a zsirok és olajok kenését illeti, ez sem felel meg a célnak, mert ezekből az anyagokból csak nagyon kevés szivódik fel a patába s így a pata belseje szárazon, kemény marad. Szerepük az lenne, hogy a pata felületét vízhatlan réteggel vonják be s így a patavíz elpárolgását megakadályozzák. Ámde ugyan-annyit ártanak is, mert a víz kívülről való beszívár-gásának is ellentállanak. Használatuk inkább ott lehet megokolt, a hol a pata ellágyulásától lehet tartani, mikor a víz beszívárgását lehetetlenné teszik, legalább arra az időre, míg a szervezet a patavíz fölöslegét felszívja.

A többi szerek: árpa, fűrészpor, korpa nem ma-guk, hanem a tartalmazott nedvességgel és annak ará-nyában hatnak a patára.

Azt hiszem érthető tehát, hogy az elpárolgó pata-vizet sem a marhatrágya rothadó nedvessége, sem a zsirok és olajok nem pótolhatják, csak — a tiszta víz.

A vízzel való eljárás a legkönnyebb is.

A patát nedves rongyokba burkoljuk s időnként leöntözzük s a burkolatban tartjuk néhány óráig, mely idő alatt a kívánt eredmény el lesz érve, sőt ha az öntözés langyos vízzel történik, elég néhány negyed óra. is.

Leghelyesebb azonban, ha a gazda, kinek lovai száraz istállóban szoktak állani, elejét veszi a baj-nak azzal, hogy a patát nedves rongygyal rendszeren naponkint mosatja s gondoskodik, hogy lovai szabad-ban eleget mozoghassanak, mikor a patának legtöbb alkalom lesz adva arra, hogy az éppen szükséges víz-mennyiséget magába vegye.

A fennebb elmondottakból önként következik,

hogy olyan lovaknál, melyeknek patája ellágyulásra hajlandó, vagy melyek patkót nem viselnek s így patájuk a szétnyomásnak és elformátlanodásnak in-kább ki van téve, szükséges, hogy a patavíz eset-leges bőségét apasszuk, a miért czélszerű ily esetek-ben a patát vékony zsir, vagy olaj réteggel vonni be.

A Független Ujság után.

LEVELEZÉS.

Varbó (Borsod m.) 1899 szeptember 29.

Tekintetes szerkesztő úr!

A múlt évben meg volt írva lapunkban az a támadás, melynek majdnem áldozatává lettem. Akkor ugyanis, 1898 évi február hó 19-én hét Kisgyőr köz-ségi ember az erdön rám támadva, ellenem öt lövést tettek, melyek közül egynek a golyója bal szemem mellett fejembe furódott és még ma is bent van, míg három lövés csak a kabátomat lyukgatta át; mind-ezeket különben leginkább azok kedvéért ismétlem, kik abban az időben lapunkat még nem olvasták.

Az eset a bíróság elé kerülván, a miskolci kir. törvényszék az első végtárgyalást folyó év január 20-ik napjára tűzte ki, ezt azonban a megfelelő orvosi bizo-nyítványok hiánya miatt elhalasztotta s az újabb vég-tárgyalás határnapjául május hó 6-ikát állapította meg, mely azonban végeredményre szintén nem vezetett, mert a bíróság szükségesnek találta az ellenem hasz-nált fegyverek hordképességének a kipróbálását, továbbá egy helyszini szemle megtartását, melyen konstatálandó volt, hogy a lövések melyik helyről és hová tétettek. Mindezek megtörténte után végre meg lehetett tartani ez érdemleges tárgyalást s ez meg is történt a tegnapi napon.

Érdekes volt a három tárgyaláson a vádlottak védekezése. Az elsőn visszavonták a vizsgáló bíró előtt tett vallomásaikat és azokat módosították, a harma-dikon pedig letagadták az első alkalmával tett vallo-másokat. Védelmük közt folyton azt hajtogatták, hogy a lövést egyik sem tette felém szándékosan, hanem kinek ijedtében sült el kezében a puská, kinek pedig galyakba vagy a subába megakadva, de ez is mind az ég felé s így a golyók csak véletlenül jöhettek felém. Az egyiképpen azzal védelkezett, hogy csak azért sütötte el a puskáját, hogy az erdőör megvaduljon. Volt a nekik három védő ügyvédjük is, ezek is kapkodtak fűhöz-fához, hogy védencheiket megmentse, míg a részemre kirendelt Lengyel Lajos ügyéd úr, ki tisztjét igaz buzgósággal töltötte be, arra kérte a törvény-széket, hogy minél súlyosabb és elriasztó például szolgáló büntetést szabjon a bűnösök fejére. A délelőtt 11 órakor megkezdett tárgyalás délután 2½ órakor ért véget, mikor kihirdették az ítéletet. Négy vád-

lottat a törvényszék szándékos emberölés kísérlete, hatóság elleni erőszak büntette és vadászati kihágás miatt egyenkint két évi fegyházra, négy évi hivatalvesztésre és politikai jogaik felüggesztésére s 139 frt. kártérítésnek egyetemlegesen való megfizetésére ítelt, míg más két vádlottat csak a vadászati kihágásban talált vétkesnek, mert ezek nem használták fegyverüket. Ezek 20—20 forint pénzbírságban lettek elmarasztalva.

A hetedik vádlott időközben meghalván, ellene az eljárás hivatalból be lett szüntetve.

Tisztelettel maradtam a szerkesztő úrnak

igaz hive Erdélyi György
m. kir. erdőőr.

Különfélek.

A gyilkos kut. Az abauj-tornamegyei Kiskér községben végzetes szerencsétlenség érte a falu legelső gazdáját, Vincze Sándort. A gazda kis leánya a kutba ejtette a cipőjét és sirva szaladt apjához, a kinek elpanaszolta a baját. A kutban nem volt víz, de a talaja mocsaras. Vincze kis fia azonnal ajánkozott, hogy lemegy a kutba. Apja kötélén eresztette le, de a fiu alig ért le, rozszul lett, a mire aztán fölhuzták a levegőre. Vincze erre gunyolta a fiát, hogy nincsen bátorsága. Ő maga ereszkedett a kutba s már keresni kezdte a cipőt. A mérges gázaktól azonban elvesztette eszméletét s belezuhan a mocsaras üregbe. Ott kinlódott órák hosszáig. Megjelent mentésére az egész falu népe, de senki sem mert a kutba ereszkedni. Végre szivattyút hoztak elő, eltávolították a kutból a gyilkos levegőt, de a mikor készen lettek ezzel a munkával, a szegény ember már kiszenvedett.

A kínai fal. Már többször volt róla szó, hogy a kínai falat lebontják s most az a hír érkezik, hogy a

kínai kormány e célból már szerződést is készül kötni egy vállalkozóval. A kínai fal 1300 angol mértföld hosszú, 20—25 láb magas és rendkívül vastag. A falak faragott termésköböl készültek és tömördek sok torony van rajtuk. Ha elfogadjuk azt a nézetet, hogy valamely épület lebontása éppen feleannyiba kerül, mint a fölépítése, akkor a kínai falak lerontása nem kevesebbe, mint 12,000.000.000 forintba fog kerülni. Kiszámíthatatlan azonban, hogy mennyi haszonnal fog járni ez a vállalkozás. A falból kikerülő kő javarészt házépítésre fogják fölhasználni. Egyelőre azonban a kínai arkeológusok nagy öröme, a falak csak egy részének eltávolításáról van szó a kínai kormány és vállalkozó alkudozásaiban.

A gödöllői Erzsébet-park. A földmívelésügyi miniszter Gödöllőre utazott, hogy Erzsébet királyné emlékére létesített Erzsébet-parkot megtekintse. A miniszter kíséretében voltak Nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Zala György szobrász, Tavy Gusztáv főerdőtanácsos, Molnár István kir. tanácsos gyümölcsészeti miniszteri biztos és György Loránd miniszteri s. titkár. A gödöllői állomáson báró Podmaniczky Géza v. b. t. t. Kapczy Vilmos főszolgabíró várták nagy közönség élén a minisztert, a ki kíséretével együtt kihajtatott az Erzsébet-parkba. A miniszter az üdvözlés után kíséretével együtt megtekintette a gyönyörű parkot, mely 40 holdnyi területet foglal el. A park közepén hatalmas, 10 méter magas sziklacsoportot építenek, melynek belsejében 400 hektoliter ürtartalmú víz reservoár lesz. A reservoár táplálékát ártézi kutból nyeri s öntözésre fog szolgálni. A sziklacsoportozat előtt fogják felállítani a boldogult Erzsébet királyné életnagyságú szobrát, melyet Zala György szobrász tervez minden tiszteletdíj nélkül. A szobor a királynét egy rózsabokor előtt állva ábrázolja, a mint egy paraszt leány fejére teszi a kezét. A miniszter este fél 7 órakor visszautazott a fővárosba.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradszky Emil.

FONTOS! a vadászat kedvelőire, erdőőrökre, vadőrökre erdőőri és vadőri szakvizsgákra készülődőkre nézve, hogy a különféle hasznos és káros vadak szaporodási helyeiről, a vemhesség vagy költés idejének tartamáról, a szaporulat mennyiségéről, valamint azok testnagyságáról tájékozva legyenek s egyeseknek, kivált a kártékonyaknak nyomait ismerjék.

Mindezeket egy pillanat alatt megmutatja a

★ VADÁSZ-NAPTÁR, ★

mely hasznossága mellett még minden vadászszoba falának valódi hiszt is képezi. Különösen jellemzi ezt a naptárt könnyű áttekinthetése.

A Vadász-Naptár megrendelhető szerzője

Fukász István,
m. kir. fővadásznál LIPTÓ-UJVÁR.

1 drb. ára 50 kr., 5 drb. 2 frt 25 kr., 10 drb. 4 frt, csomagolási és póstadíj nélkül. — 20 darab ára 20 frt s az ár előleges beküldése mellett a szállítás bérmentve.

Megrelések vagy az ár előleges beküldése, vagy pedig utánvet mellett eszközölhetők, az utóbbi mód azonban sokkal költségesebb.

A Vadász-Naptár-nak nem lenne szabad egy jóra való vadászember szobájából sem hiányoznia.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherceg udvari mesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipőszőnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szalencipők. Zágráb, 1898 július hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetűtű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897 évi szeptember 17-én.
tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat az izzadástól

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélésel látja el.

Kettősvastagságú 1 fnt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Erdészeknek 10% árengedmény.

Kapható kizárólag az Asbestáru-gyár betéti társaság. Budapest, VI., Szív-utca 18.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.